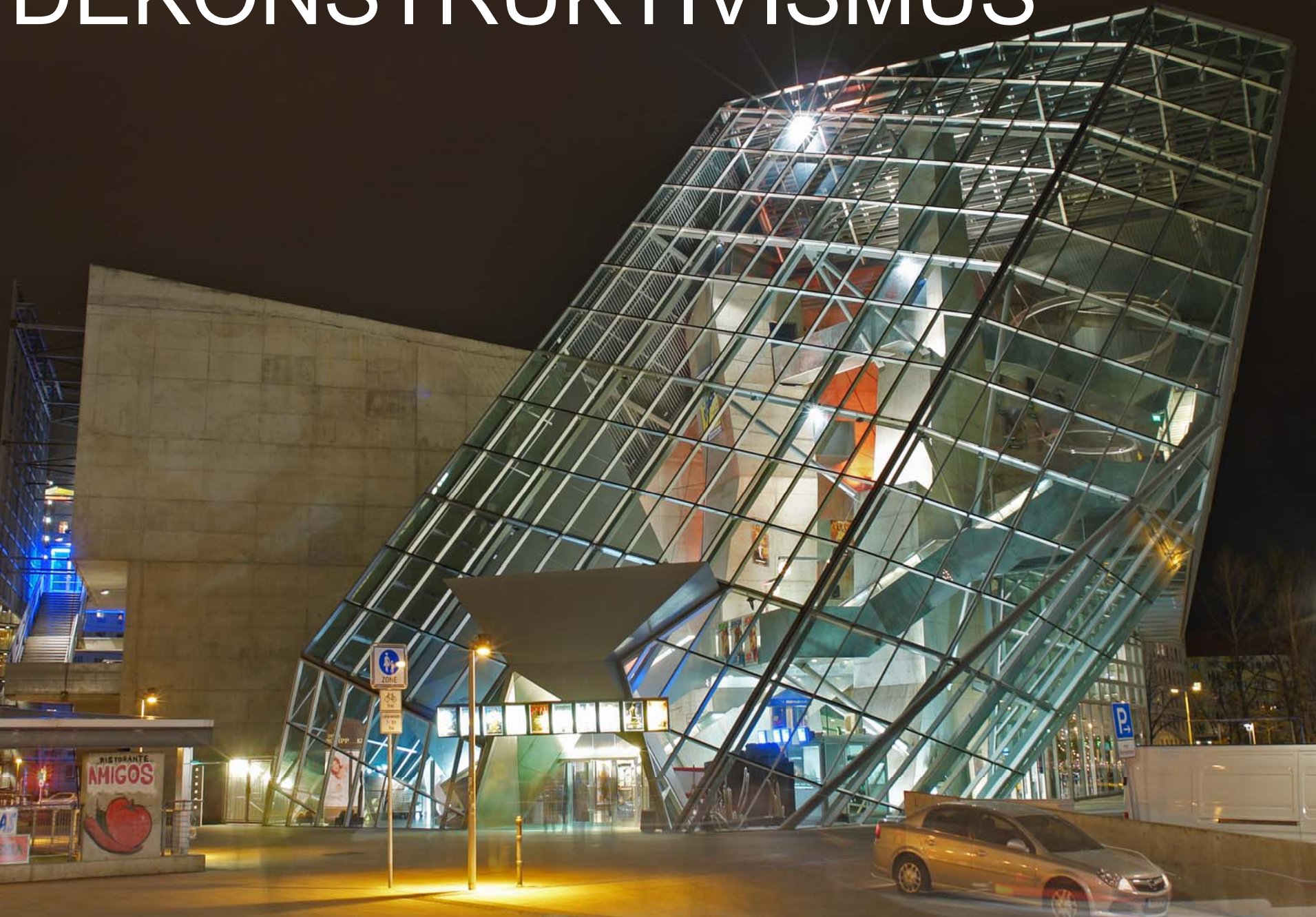

DEKONSTRUKTIVISMUS

- Po skončení 2.světové války začala obnovovat svoji činnost organizace CIAM (Congrès International d'Architecture Moderne), která uspořádala mnoho mezinárodních konferencí moderních architektů mezi léty 1928 a 1959. Z těchto konferencí vyplynul fakt, že nová generace architektů není spokojena s poněkud jednostrannými a ortodoxními postoji funkcionalisticky zaměřených autorů.
- Tyto názory se ozvaly především v roce 1952 na kongresu CIAM v Hoddestonu, a o dva roky později na základě této konference vznikl takzvaný Team 10, jež měl za úkol připravit podklady pro desátý kongres na rok 1956 v Dubrovniku.
- Tuto skupinu už ovšem ovládla mladší generace, nikdo ze zakladatelů se už kongresu neúčastnil a tehdejší předseda CIAM C. van Eesteren dal najevo, že by vedení organizace měli převzít mladí. Prostor mladých patřičně vyjádřil J.B.Bakema slovy, že musíme pracovat na takovém prostředí, které by uspokojovalo, jak materiální, tak emocionální potřeby člověka a podporovalo jeho duchovní růst.

- Ve dvacátém století bylo skutečně opomíjeno uspokojení emocionálních a estetických potřeb člověka, a to především ze začátku dvacátého století v růstu konstruktivismu a funkcionalismu.
- Pozornost se opravdu soustředila jen na materiální a účelové potřeby člověka, jež stavbu využívali jen skrze její funkčnost, a která prakticky musela vyjadřovat pouze to, k jakému účelu patří. Naštěstí, budovy podle těchto principů nesloužily zdaleka tak ideálně, jak tomu příslušníci avantgardy snili.
- Proto také došlo k zániku organizace CIAM, která zanikla díky neshodám členů, o to převážně díky tomu, že nevěděli, jakým směrem se má architektura dále ubírat.
- Ukázalo se ovšem, že byty a domy nemohou být jen „stroji na bydlení“, ale měli by vyjadřovat duši samotného člověka. I přesto všechno se ovšem také dekonstruktivismus nedokázal od těchto hledisek úplně odpojit, jelikož zdůrazňoval technickou dokonalost v konstrukci, snažil se o použití toho nejkvalitnějšího materiálu, a stavba, jako taková musela nést patřičnou účelnost.

Dekonstruktivismus je velmi výrazný a snadno rozeznatelný architektonický styl, jehož náznaky se objevují již ve třicátých letech dvacátého století jako opak konstruktivismu. Ovšem k největšímu rozvoji dochází až v letech osmdesátých a devadesátých, a to především v roce 1988, kdy se konala v Soudobém městském muzeu v New Yorku výstava „Dekonstruktivistů“, kteří prohlašují, že je mrtvá nejen moderní, ale i postmoderní architektura.

Dekonstruktivismus se vyznačuje především jakoby náhodnými skrumážemi popadaných, rozbitých a různě deformovaných zdí, betonových sloupů, ocelových konstrukcí a různých ploch. Snaží se bořit, deformovat bez náznaku jakéhokoliv smyslu a jakýchkoliv souvislostí.

Dekonstrukcí bychom mohli pojmenovat všechny stavby, které ještě nejsou ukončené, nebo ty, které na svém plášti nesou náznaky lešení, náznaky něčeho, co jakoby svědčilo o tom, že na stavbě se ještě pracuje.

Dekonstruktivismus vznikl především jako reakce proti dvěma extrémním proudům – proti nudné moderně a postmodernismu, kdy se ve světě a zejména v New Yorku stavěly mohutné kancelářské budovy s uniformními prosklenými stěnami, které dostávaly pro svou snadnou montáž přednost před jiným typem architektury.

KONSTRUKTIVISMUS

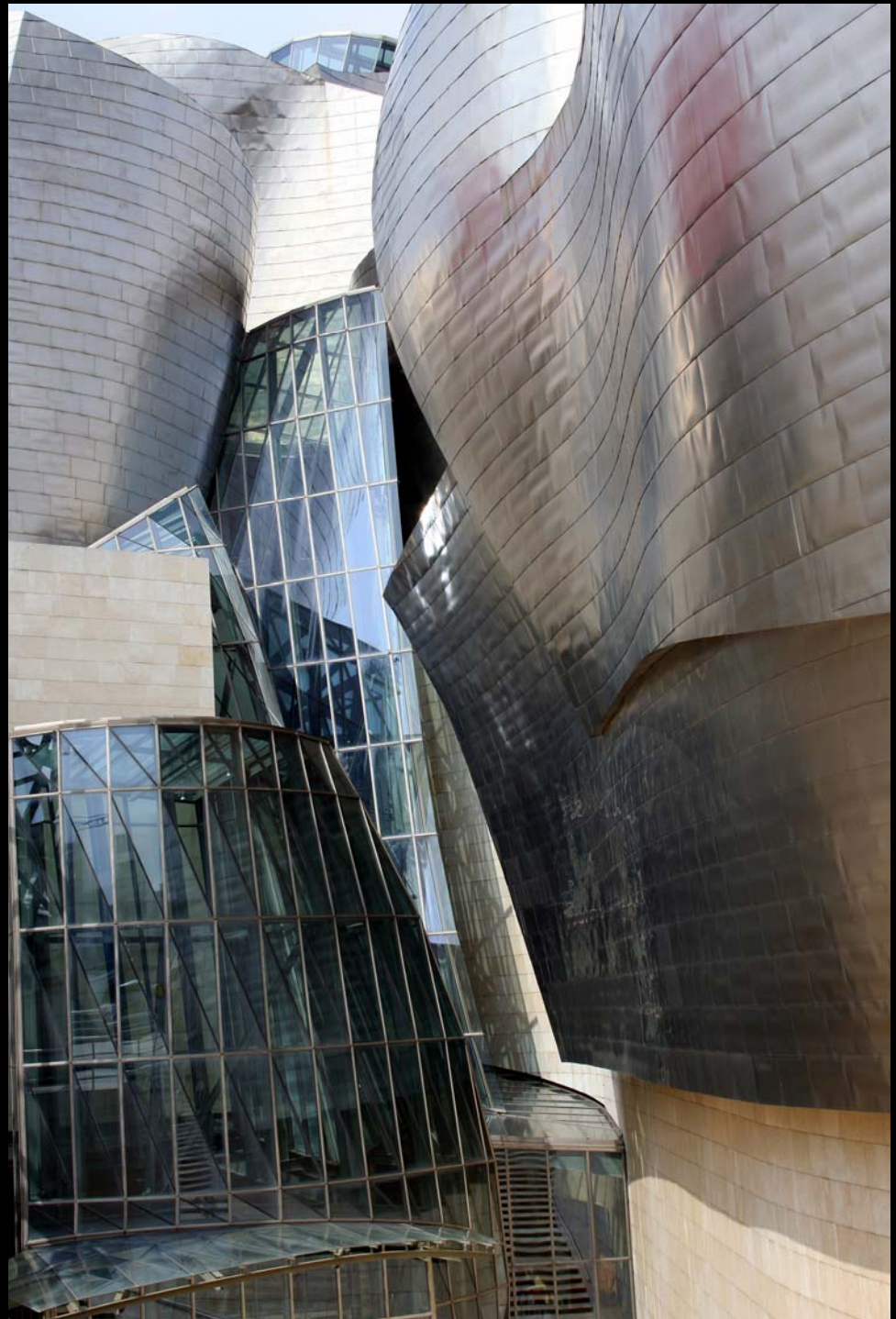
Teoretické základy dekonstruktivismu poskytl svojí filozofií dekonstrukce a rozpadu reality francouzský filozof Jacques Derrida, který v 80. letech spolupracoval s architektem Bernardem Tschumim na vybudování nového parku 21. století v La Villette v Paříži. Zábavné červené pavilóny rozmístěné v parku vycházejí z architektury raného budovatelského sovětského konstruktivismu, který však posunem smyslu a jemnou deformací staví na hlavu.

Park v La Villette v Paříži

- Nejvýznamnějším představitelem dekonstruktivismu je Frank Owen Gehry, americký architekt v Česku známý především jako jeden z autorů Tančícího domu. Mezi nejvýznamnější jeho stavby patří například Walt Disney Concert Hall v Los Angeles či Stata Center MIT, též ve Spojených státech. Jeho stavby jsou nazývány jako úžasné, ohromující a hravé, jež dokáží potěšit i pobavit zároveň.

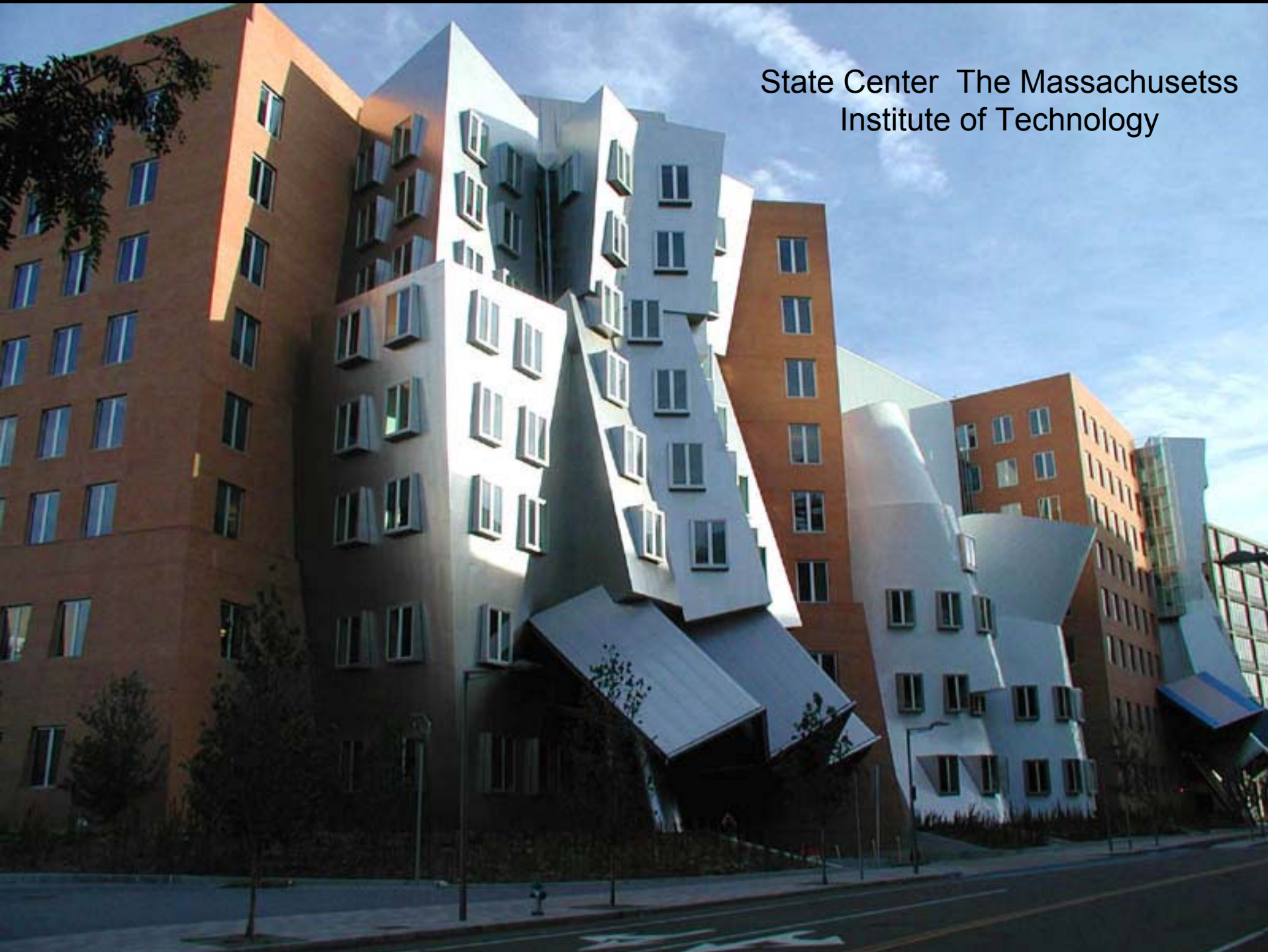
Walt Disney Concert Hall

State Center The Massachusetts
Institute of Technology

Marques de Riscal Hotel, Spain

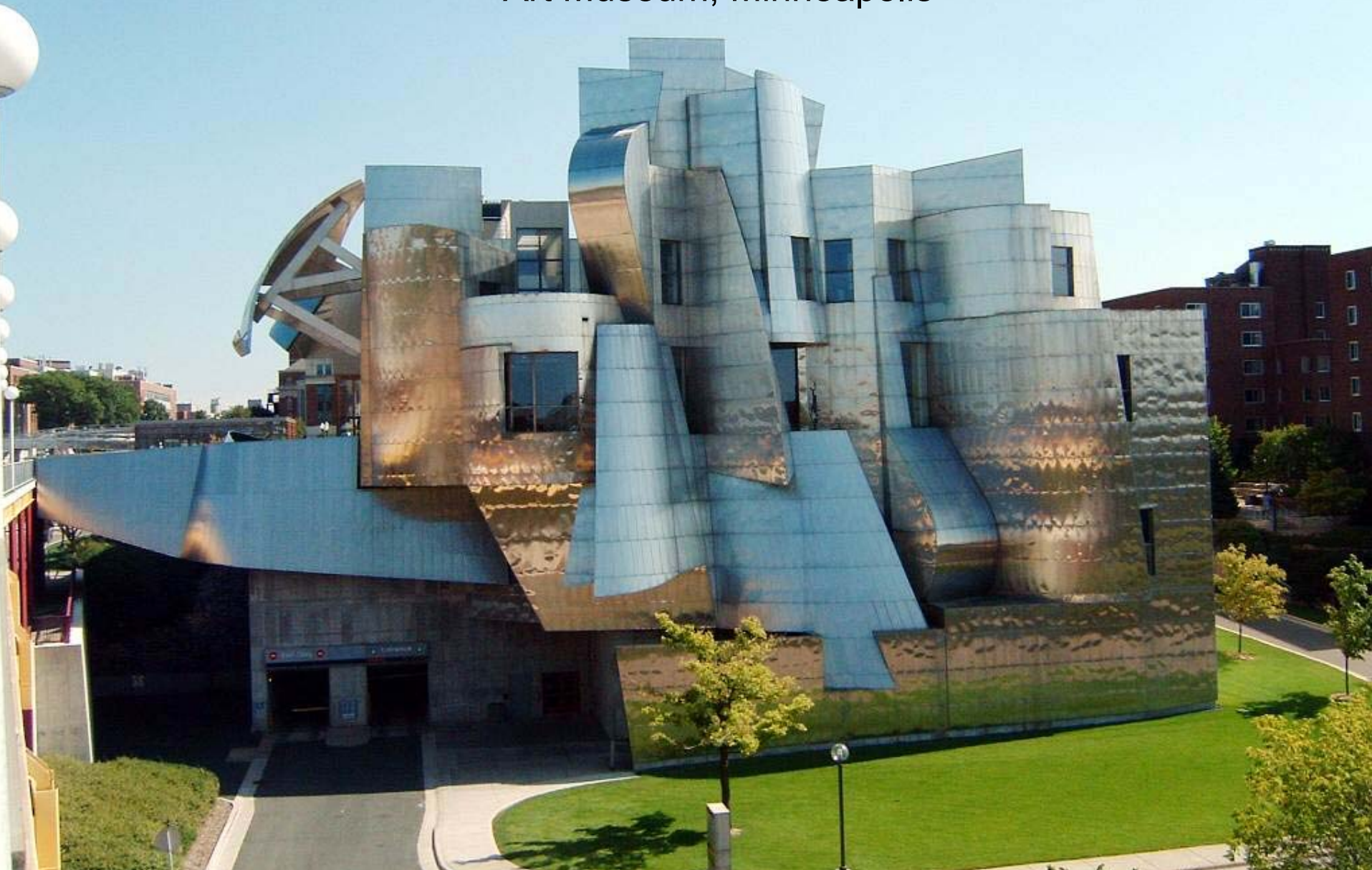

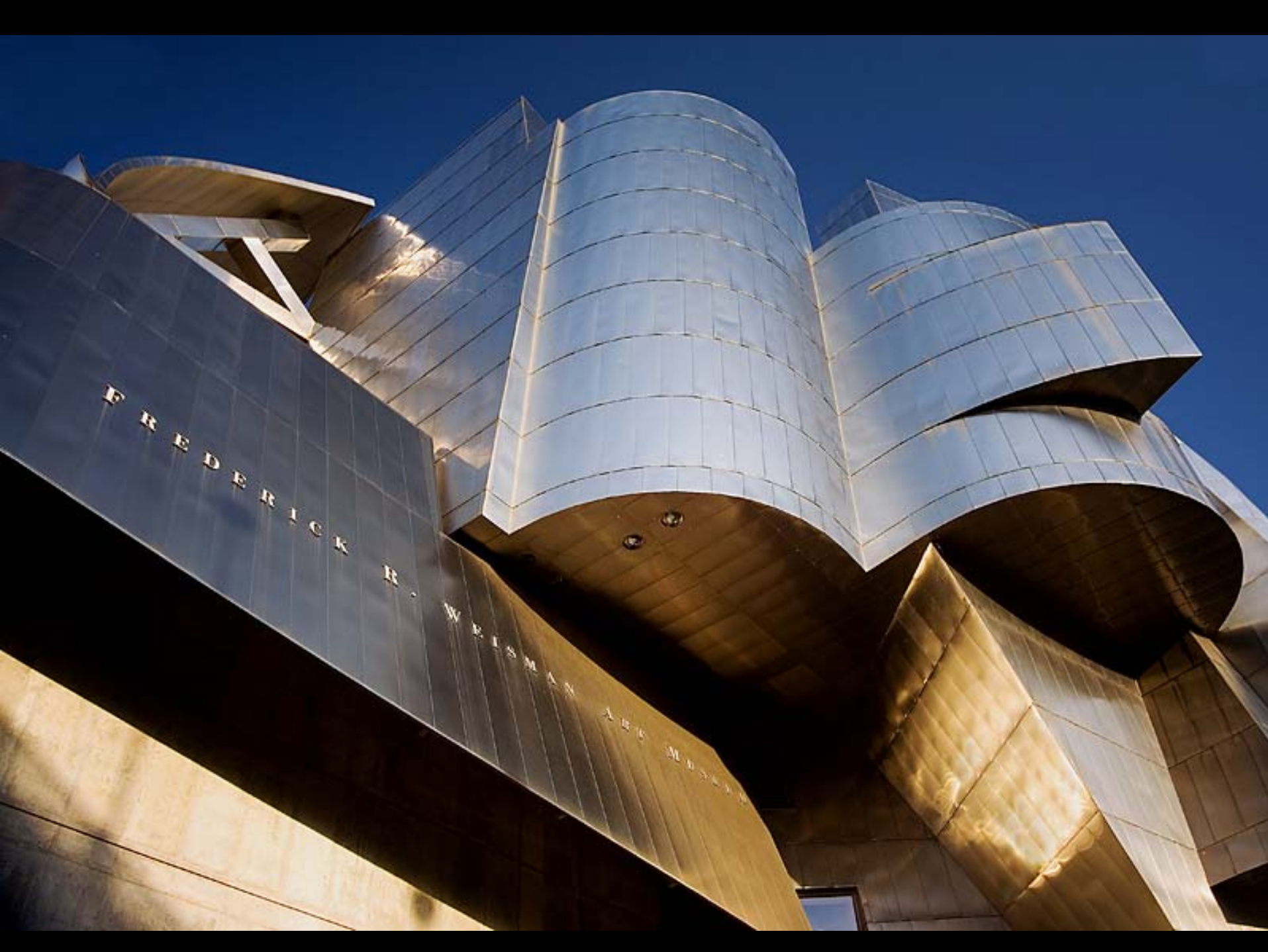

Vitra Design Museum

Frederick Weisman
Art Museum, Minneapolis

FREDERICK R. WEISMAN ART MUSEUM

Čechy

- V Čechách se, těžko říci proč, dekonstruktivismus prakticky vůbec neujal. Je možné, že jsou čeští architekti přísnější, logičtější nebo snad prostě bez fantazie na rozdíl od svých západních kolegů. Jako výjimečnou drobnou ukázkou je snad možno jmenovat ve své době dlouho památkáři odmítanou skleněnou střešní nástavbu na Galerii v Sovových Mlýnech v Praze na malostranském nábřeží od Mariana Karla. Tato nová schodišťová věž byla realizována až na přímý zásah ministra kultury Pavla Dostála.

- Velmi známou budovou je také Tančící dům v Praze. Je první stavbou špičkových světových architektů, která byla ve městě po revoluci realizována. Pojmenován je podle tvaru svých dvou nárožních věží, inspirovaných slavným meziválečným tanečním párem Fredem Astairem a Gingers Rogersové. Stavbu navrhl Frank Owen Gehry a Vlado Milunič. Interiéry kanceláří byly z části svěřeny britské architektce českého původu Evě Jiříčné. Výrazným prvkem interiéru jsou stávající železobetonové sloupy (sloup představuje prostorový tvar vybízející k výtvarnému pojednání – jeden ze základních prvků historické architektury). V suterénu je konferenční sál pro padesát lidí, oddělitelný posuvnou stěnou. Venkovní terasa je doplněna dubovou stěnou, zvýrazňující její oddělení od prostoru vnitřního zázemí.

- Stavba skutečně vypadá jako by tančila, nakláněla se a skoro se až neuvěřitelně hroutila. A i když stavba rozpoutala nejrozsáhlejší veřejnou diskuzi o architektuře v hlavním městě, především z toho důvodu, jestli je dobré mísit modernistický styl s původní stávající výstavbou, dostala dokonce i jedno z ocenění v kategorii designu v anketě amerického Timesu.

Daniel Libeskind
Jüdisches Museum, Berlin

Daniel Libeskind
Food Theater Cafe London

DEKONSTRUKTIVISMUS

Po skončení 2.světové války začala obnovovat svoji činnost organizace CIAM (Congrès International d'Architecture Moderne), která uspořádala mnoho mezinárodních konferencí moderních architektů mezi léty 1928 a 1959.

Z těchto konferencí vyplynul fakt, že nová generace architektů není spokojena s poněkud jednostrannými a ortodoxními postoji funkcionalisticky zaměřených autorů. Tyto názory se ozvaly především v roce 1952 na kongresu CIAM v Hoddestonu, a o dva roky později na základě této konference vznikl takzvaný Team 10, jež měl za úkol připravit podklady pro desátý kongres na rok 1956 v Dubrovniku. Tuto skupinu už ovšem ovládla mladší generace, nikdo ze zakladatelů se už kongresu neúčastnil a tehdejší předseda CIAM C. van Eesteren dal najevo, že by vedení organizace měli převzít mladí. Prostor mladých patřičně vyjádřil J.B.Bakema slovy, že musíme pracovat na takovém prostředí, které by uspokojovalo, jak materiální, tak emocionální potřeby člověka a podporovalo jeho duchovní růst.

Ve dvacátém století bylo skutečně opomíjeno uspokojení emocionálních a estetických potřeb člověka, a to především ze začátku dvacátého století v růstu konstruktivismu a funkcionalismu. Pozornost se opravdu soustředila jen na materiální a účelové potřeby člověka, jež stavbu využívali jen skrze její funkčnost, a která prakticky musela vyjadřovat pouze to, k jakému účelu patří. Naštěstí, budovy podle těchto principů nesloužily zdaleka tak ideálně, jak tomu příslušníci avantgardy snili. Proto také došlo k zániku organizace CIAM, která zanikla díky neshodám členů, o to převážně díky tomu, že nevěděli, jakým směrem se má architektura dále ubírat. Ukázalo se ovšem, že byty a domy nemohou být

jen „stroji na bydlení“, ale měli by vyjadřovat duši samotného člověka. I přesto všechno se ovšem také dekonstruktivismus nedokázal od těchto hledisek úplně odpojit, jelikož zdůrazňoval technickou dokonalost v konstrukci, snažil se o použití toho nejvyššího materiálu, a stavba, jako taková musela nést patřičnou účelnost.

Dekonstruktivismus je velmi výrazný a snadno rozeznatelný architektonický styl, jehož náznaky se objevují již ve třicátých letech dvacátého století jako opak konstruktivismu. Ovšem k největšímu rozvoji dochází až v letech osmdesátých a devadesátých, a to především v roce 1988, kdy se konala v Soudobém městském muzeu v New Yorku výstava „Dekonstruktivistů“, kteří prohlašují, že je mrtvá nejen moderní, ale i postmoderní architektura.

Dekonstruktivismus se vyznačuje především jakoby náhodnými skrumážemi popadaných, rozbitých a různě deformovaných zdí, betonových sloupů, ocelových konstrukcí a různých ploch. Snaží se bořit, deformovat bez náznaku jakéhokoliv smyslu a jakýchkoliv souvislostí.

Dekonstrukcí bychom mohli pojmenovat všechny stavby, které ještě nejsou ukončené, nebo ty, které na svém plášti nesou náznaky lešení, náznaky něčeho, co jakoby svědčilo o tom, že na stavbě se ještě pracuje. Dekonstruktivismus vznikl především jako reakce proti dvěma extrémním proudům – proti nudné moderně a postmodernismu, kdy se ve světě a zejména v New Yorku stavěly mohutné kancelářské budovy s uniformními prosklenými stěnami, které dostávaly pro svou snadnou montáž přednost před jiným typem architektury.

Teoretické základy dekonstruktivismu poskytl svojí filozofií dekonstrukce a rozpadu reality francouzský filozof Jacques Derrida, který v 80. letech spolupracoval s architektem Bernardem Tschumim na vybudování nového parku 21. století v La Villette v Paříži. Zábavné červené pavilóny rozmístěné v parku vycházejí z architektury raného budovatelského sovětského konstruktivismu, který však posunem smyslu a jemnou deformací staví na hlavu.

Nejvýznamnějším představitelem dekonstruktivismu je Frank Owen Gehry, americký architekt v Česku známý především jako jeden z autorů Tančícího domu. Mezi nejvýznamnější jeho stavby patří například Walt Disney Concert Hall v Los Angeles či Stata Center MIT též ve Spojených státech. Jeho stavby jsou nazývány jako úžasné, ohromující a hravé, jež dokáží potěšit i pobavit zároveň. Další představitel dekonstrukce je Frederick Weisman jehož dílem je Art Museum v Minneapolis, v Minnesotě.

V Čechách se, těžko říci proč, dekonstruktivismus prakticky vůbec neujal. Nevím, zda je to tím, že jsou čeští architekti přísnější, logičtější nebo snad prostě bez fantazie na rozdíl od svých západních kolegů.

Jako výjimečnou drobnou ukázkou je snad možno jmenovat ve své době dlouho památkáři odmítanou skleněnou střešní nástavbu na Galerii v Sovových Mlýnech v Praze na malostranském nábřeží od Mariana Karla. Tato nová schodišťová věž byla realizována až na přímý zásah ministra kultury Pavla Dostála. Velmi známou budovou je také Tančící dům v Praze na Jiráskově náměstí na pravém břehu Vltavy. Je první stavbou špičkových světových architektů, která byla ve městě po revoluci realizována. Pojmenován je podle tvaru svých dvou nárožních věží, inspirovaných slavným meziválečným tanečním párem Fredem Astairem a Gingers Rogersové. Stavbu navrhl Frank Owen Gehry a Vlado Milunič. Interiéry kanceláří byly z části svěřeny britské architektce českého původu Evě Jiříčné. Výrazným prvkem interiéru jsou stávající železobetonové sloupy (sloup představuje prostorový tvar vybízející k výtvarnému pojednání – jeden ze základních prvků historické architektury). V suterénu je konferenční sál pro padesát lidí, oddělitelný posuvnou stěnou. Venkovní terasa je doplněna dubovou stěnou, zvýrazňující její oddělení od prostoru vnitřního zázemí. Stavba skutečně vypadá jako by tančila, nakláněla se a skoro se až neuvěřitelně hroutila. A i když stavba rozpoutala nejrozsáhlejší veřejnou diskuzi o architektuře v hlavním městě, především z toho důvodu, jestli je dobré kloubit modernistický styl s původní stávající výstavbou, dostala dokonce i jedno z ocenění v kategorii designu v anketě amerického Timesu.

Literatura

Melvin, Jaremi. Jak chápat architekturu. 1. vyd. Praha: nakladatelství SLOVART,s.r.o., 2006. s.160

Rocker, Christoph. Architektura, 1. vyd. Brno: Vydavatelství a nakladatelství COMPUTER PRESS, 2004. s.191

Hrůza, Jiří. Svět architektury, 1. vyd. Praha: Vydalo AVENTINUM NAKLADATELSTVÍ,s.r.o., 2000. s.416